Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat în ședință publică la data de 23 februarie 2026
La data de 19 martie 2026, Iurie Sajin a depus cerere de apel
Hotărârea motivată a fost întocmită la data de 21 mai 2026

Dosarul nr. 2-2353/25
2-25020171-12-2-14022025-1

H O T Ă R Î R E
În numele legii

23 februarie 2026 municipiul Chișinău

Judecătoria Chişinău, sediul Centru

Instanța compusă din:
Președinte de ședință, judecătorul - Ecaterina Silivestru,
Grefierul - Alexandra Golubaș,
Interpreții – Elena Rusu, Rodica Ghenciu, Victoria Grosu,
Cu participarea: reclamantului – Iurie Sajin, reprezentantului pârâtului Ministerului Justiție al RM– Teodor Stelea,

examinând în sediul instanței, în ședință de judecată publică, în ordine contencioasă cauza civilă inițiată la cererea de chemare în judecată formulată de Iurie Sajin, Svetlana Sajin împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului moral, a cheltuielilor de judecată,

a constatat:

Partea descriptivă.

1. La data de 11 februarie 2025, Iurie Sajin și Svetlana Sajin au depus cerere de chemare în judecată în contradictoriu cu Ministerul Justiției al Republicii Moldova, privind constatarea faptului încălcării dreptului reclamantului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, încasarea prejudiciul moral în mărime de 25 000 lei și a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanții au indicat că în baza Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011, la data de 30 iunie 2022, Iurie Sajin și Svetlana Sajin au depus cerere de chemare în judecată privind constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil.
3. Prin hotărârea judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 noiembrie 2022, pronunțată de judecător Alina Brăgaru, s-a hotărât: „Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Sajin și Svetlana Sajin împotriva Misterului Justiției al PM cu privire constatarea încălcării termenului rezonabil de examinare a cauzei civile și încasarea prejudiciului moral”.
4. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Iurie Sajin și Svetlana Sajin, la data 14 decembrie 2022 au depus apel preliminar împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 noiembrie 2022.

5. La data 16 martie 2022 au depus apel desfășurat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediu Centru) din 21 noiembrie 2022.
6. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2023, pronunțată de judecătorii Victoria Sîrbu, Nelea Budăi și Dorin Dulghieru, s-a decis: „Se admite cererea de apel declarată de Iurie Sajin și Svetlana Sajin . Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 21 noiembrie 2022, pronunțată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Sajin și Svetlana Sajin împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral și se emite o hotărâre nouă, prin care: Cererea de chemare în judecată depusă de către Iurie Sajin și Svetlana Sajin împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și încasarea prejudiciului moral se admite parțial. Se constată faptul încălcării dreptului reclamanților Iurie Sajin și Svetlana Sajin la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile. Se încasează din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iurie Sajin și Svetlana Sajin prejudiciul moral în mărime de 20000 (douăzeci mii) lei. În rest, pretențiile se resping ca neîntemeiate.
7. Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2023, Ministerul Justiției a atacat-o cu recurs Curții Supreme de Justiție din 02 ianuarie 2024.
8. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 august 2024, s-a dispus: Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției, împotriva hotărârii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Sajin și Svetlana Sajin împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil și repararea prejudiciului moral.
9. Reclamanții au subliniat, că încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei a avut loc din motive care nu le sunt imputabile, motiv pentru care sunt în drept să se adreseze în instanța de judecată în temeiul Legii nr. 87.
10. Cauza nu a avut un grad de complexitate care să justifice un termen atât de îndelungat de examinare – doi ani, o lună și cincisprezece zile.
11. Conform prevederilor art. 1 alin. (2) din Legea nr. 87, aplicarea și interpretarea termenilor din prezenta lege se efectuează prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum și a jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.
12. Un termen de examinare a cauzei în baza Legii nr. 87 privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului, de doi ani, o lună și cincisprezece zile, nu poate fi considerat rezonabil.
13. Astfel, încălcarea comisă are un caracter deosebit de grav, întrucât a fost încălcat termenul rezonabil de examinare de către instanțele naționale – Judecătoria Chișinău (sediul Centru), Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție – tocmai într-o cauză întemeiată pe Legea nr. 87, fapt ce constituie o încălcare a art. 6 alin. (1) din Convenția Europeană.
14. Totodată, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului statuează că orice încălcare a unui drept fundamental garantat de Convenție, inclusiv a dreptului la un proces echitabil, din care face parte și dreptul la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, cauzează un disconfort psihologic și generează suferințe morale.

15. Curtea Europeană acordă, de regulă, despăgubiri morale de aproximativ 600 euro pentru un an de tergiversare a examinării cauzei și câte 300 euro pentru fiecare jumătate de an ulterioară.
16. În speță, tergiversarea examinării cauzei a durat doi ani, o lună și cincisprezece zile (30 iunie 2022 – 15 august 2024). Din aceste considerente, reclamanții consideră rezonabil cuantumul prejudiciului moral în sumă de 25 000 lei, echivalentul a aproximativ 1 250 euro.
17. În acest sens, este relevantă și jurisprudența instanțelor naționale, spre exemplu cauza „Levința Ion c. Ministerului Justiției", în care pentru tergiversarea examinării cauzei timp de 8 ani a fost acordat un prejudiciu moral în sumă de 60 000 lei, precum și cauza „Svetlana Sajin c. Ministerului Justiției", în care pentru tergiversarea examinării cauzei timp de 10 ani a fost acordat un prejudiciu moral în sumă de 120 000 lei.
18. Reieșind din cele expuse și conducându-se de prevederile art. 1 alin. (1) și (2), art. 2 alin. (1), (2), (3), (4), (6) și (7), art. 3, art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, precum și de art. 166–167 CPC, reclamanții solicită: constatarea încălcării dreptului reclamanților la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, în cadrul cauzei civile întemeiate pe Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, depusă la 30 iunie 2022 împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova; încasarea de la bugetul de stat, în beneficiul reclamanților, în mod solidar, a prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, în cuantum de 25 000 lei (echivalentul a 1 250 euro); încasarea de la bugetul de stat, în beneficiul reclamanților, în mod solidar, a cheltuielilor de judecată.
19. În ședința de judecată, reclamantul Iurie Sajin a susținut pe deplin cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea acesteia conform pretențiilor formulate.
20. Reclamanta Svetlana Sajin în ședința de judecată nu s-a prezentat, dar a depus cerere de examinare în lipsă (f.d. 70).
21. Reprezentantul pârâtului Ministerul Justiției al Republicii Moldova, Teodor Stelea, atât prin referința depusă, cât și în ședința de judecată, a pledat pentru respingerea integrală a cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată, susținând că, în prezenta cauză, nu sunt întrunite condițiile, modul și cazurile necesare pentru angajarea răspunderii patrimoniale a statului (f.d. 97-101).
22. În susținerea poziției procesuale, acesta a invocat că speța trebuie examinată cu maximă diligență, întrucât nu sunt întrunite cazurile, modul și condițiile necesare de răspundere patrimonială a statului.
23. Reprezentantul pârâtului a fundamentat netemeinicia acțiunii, în primul rând, pe datele raportului prezentat de Judecătoria Chișinău cu privire la examinarea litigiului nr. 2-14293/2022.
24. Acesta a arătat că, în etapa judecării în fond, cauza a fost depusă la data de 30 iunie 2022 și a fost repartizată în mod aleatoriu, fiind stabilite ședințe de judecată începând cu 15 septembrie 2022. Ședințele ulterioare nu au avut loc, din motive imputabile exclusiv reclamantului, inclusiv ca urmare a formulării unei cereri de strămutare și a solicitării de amânare a cauzei. Prin hotărârea din 21 noiembrie 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a respins acțiunea reclamanților privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil.

25. În instanţa de apel, cauza a fost repartizată aleatoriu la Curtea de Apel Chișinău la 13 februarie 2023, fiind ulterior supusă unor măsuri procedurale de redistribuire. Prin decizia din 11 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea primei instanțe, admițând parțial acțiunea și acordând reclamanților suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, respingând în rest pretențiile formulate.
26. În etapa recursului, cauza a fost examinată de Curtea Supremă de Justiție, fiind repartizată la 03 ianuarie 2024, iar ulterior declarată inadmisibilă prin încheierea din 15 august 2024.
27. Astfel, se reține că, în baza raportului motivat prezentat, în speță nu se atestă existența unor motive care să indice încălcarea dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil, or, respectarea întocmai a procedurilor de către instanțele de judecată, cu asigurarea tuturor garanțiilor procesuale pentru participanții la proces, nu poate fi calificată drept „încălcare a dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil”, motiv pentru care argumentele reclamanților nu pot fi reținute.
28. Din datele raportului motivat rezultă că, în fond, cauza s-a aflat pe rol în perioada 30 iunie 2022 (fiind afectată de cererea de strămutare) până la 21 noiembrie 2022, în apel din 13 februarie 2023 până la 11 octombrie 2023, iar în recurs din 03 ianuarie 2024 până la 15 august 2024.
29. În materia duratei nerezonabile a procedurilor judiciare, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului indică acordarea unor sume cu titlu de prejudiciu moral variabile, de regulă între 1.000 și 2.500 euro, pentru perioade semnificative, de ordinul a 6–10 ani. În speță, termenul rezonabil a fost respectat și asigurat de către instanțele de judecată, nefiind întrunite condițiile necesare pentru angajarea răspunderii patrimoniale a statului.
30. Astfel, se constată că, la examinarea cauzei, judecătorii au manifestat un comportament corect, sobru și echidistant, fără a admite acțiuni sau inacțiuni care să conducă la încălcarea termenului rezonabil.
31. În pofida circumstanțelor invocate, examinarea cererii de chemare în judecată a fost realizată în mod obiectiv și în conformitate cu prevederile legale. Cauza a fost soluționată irevocabil, cu admiterea parțială a pretențiilor reclamanților, la data de 15 august 2024.
32. De asemenea, a menționat că trebuie luat în considerare faptul că procedurile ordinare și extraordinare (apeluri, recursuri, revizuiri etc.), de regulă, nu se includ în calculul duratei procedurilor. Exercitarea cu bună-credință de către o parte a drepturilor sale procesuale privind contestarea, apelul sau alte căi de atac nu poate fi imputată acesteia ca tergiversare a procedurilor, decât dacă utilizarea acestor drepturi a constituit un abuz de drept ori calea de atac a fost vădit lipsită de șanse de succes (Popov, § 32; Nenașeva și alții (dec.)). Examinarea cauzei nr. 2-14293/2022 nu a constituit un abuz de drept, iar calea de atac exercitată de reclamanți a avut succes, aceștia obținând din bugetul de stat suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Respectiv, în prezenta speță, termenul rezonabil a fost asigurat cu maximă diligență de către instanțele judecătorești, avându-se în vedere complexitatea cauzei, conduita părților, importanța litigiului, volumul de lucru și disponibilitatea agendei judecătorului.
33. Totodată, raportul motivat, însoțit de descrierea mersului acțiunilor, este considerat suficient și pertinent pentru a demonstra lipsa tergiversării cauzei, întrucât informațiile prezentate sunt ample și complete. Mai mult, prevederile Legii nr. 87/2011 prevăd prezentarea raportului și, după caz, a anexelor. Astfel, potrivit art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87, „sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei [...] și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției”.

34. Prin urmare, atât timp cât reclamantul nu a probat existența efectivă a prejudiciului invocat, nu se poate constata lipsa unui prejudiciu inexistent. Se constată că această pretenție, suplimentară celei principale, nu este justificată și nu se întemeiază pe probe pertinente, concludente și verosimile, constituind, în esență, o solicitare de beneficii pecuniare nejustificate. Reclamanții au beneficiat de succes în urma examinării litigiului nr. 2-14293/2022. În acest context, s-a invocat că durata totală a procedurii trebuie apreciată în raport cu complexitatea cauzei, conduita părților, comportamentul autorităților judiciare și importanța litigiului, criterii care, în speță, nu indică existența unei încălcări a termenului rezonabil în sensul art. 6 §1 CEDO.
35. Prin urmare, reprezentantul pârâtului a concluzionat că acțiunea este neîntemeiată, nefiind întrunite condițiile legale pentru atragerea răspunderii patrimoniale a statului, și a solicitat respingerea acesteia în totalitate.

Motivarea instanţei.

36. Audiind participanții la proces, studiind materialele dosarului și înscrisurile probatorii administrate, precum și argumentele expuse în cererea de chemare în judecată și obiecțiile reprezentantului pârâtului din referință, instanța constată că cererea de chemare în judecată depusă de Iurie Sajin și Svetlana Sajin este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, pentru următoarele considerente.
37. Conform articolului 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.
38. Din textul articolului 130 alineatele (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, rezultă că „Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.”
39. În temeiul articolului 239 din Codul de procedură civilă, - „Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.”
40. Potrivit prevederilor articolului 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, - „La deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii”, iar în conformitate cu exigențele alineatului (3) din același articol, - „Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant și în numele legii.”
41. În corespundere cu art. 5 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanţa judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertăţile şi interesele legitime.
42. În conformitate cu prevederile articolului 192 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cauzele civile se judecă în primă instanţă în termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sînt: complexitatea cauzei, comportamentul participanţilor la proces, conduita instanţei judecătoreşti şi a autorităţilor relevante, importanţa procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanţă.

43. Conform articolului 1 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, - „(1) Scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti. (2) Aplicarea şi interpretarea termenilor din prezenta lege se fac prin prisma legislaţiei naţionale, a prevederilor Convenţiei europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului."
44. În sensul articolului 2, alin. (1) și (2) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, - „orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta Lege şi de legislaţia procesuală civilă. (2) Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant)."
45. Conform dispoziţiilor articolului 3 alin. (1) al Legii vizate, cererea de chemare în judecată privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare (denumită în continuare cerere de chemare în judecată) se depune conform regulilor de competenţă jurisdicţională stabilite la capitolul IV din Codul de procedură civilă al RM şi se examinează de un alt complet de judecată decît cel care a examinat (examinează) cauza în care se pretinde încălcarea.
46. În temeiul articolului 4 alin. (1) al Legii nominalizate, - „Sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului."
47. Instanța de judecată evidențiază că, dreptul la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil constituie o garanţie a realizării dreptului la un proces echitabil şi este consacrat în articolul 6 § 1 al Convenţiei pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale (în continuare Convenție), care prevede că orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public şi în termen rezonabil, de către o instanţă independentă şi imparţială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii penale îndreptate împotriva sa.
48. Din conținutul raportului motivat prezentat de Ministerul Justiției, remis de Judecătoria Chișinău, rezultă că litigiul nr. 2-14293/2022 inițiat la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Sajin și Iurie Sajin împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului cauzat și încasarea cheltuielilor de judecată, a parcurs etapele procesuale aferente examinării în fond, apel și recurs (f.d. 102-104).

49. Instanța de judecată reține, că cererea de chemare în judecată formulată de Svetlana Sajin și Iurie Sajin a fost depusă la data de 30 iunie 2022, fiind repartizată prin Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD), cu stabilirea primei ședințe de judecată pentru data de 15 septembrie 2022 (f.d. 105).
50. Din actele anexate la raport se învederează, că ședința de judecată din 15 septembrie 2022 a fost amânată din motive imputabile exclusiv persoanei care a depus cererea, Iurie Sajin. Astfel, la ședința de judecată s-au prezentat coreclamantul Iurie Sajin și reprezentantul pârâtului, Alexandru Vicol, iar coreclamanta Svetlana Sajin nu s-a prezentat. Instanța a adus la cunoștință faptul că din partea coreclamantei a fost depusă o cerere privind examinarea cauzei în lipsa sa și admiterea coreclamantului Iurie Sajin în calitate de reprezentant al acesteia. Cererea a fost admisă parțial, fiind respinsă solicitarea privind reprezentarea coreclamantei de către Iurie Sajin în ședința de judecată. Totodată, coreclamantului i-a fost acordat termen pentru a lua cunoștință de referința depusă de reprezentantul pârâtului, motiv pentru care ședința a fost amânată pentru data de 03 octombrie 2022, ora 11:30 (f.d. 106).
51. Concomitent se denotă, că la ședința de judecată din 03 octombrie 2022 s-au prezentat coreclamantul Iurie Sajin și reprezentantul pârâtului, Alexandru Vicol, iar coreclamanta Svetlana Sajin, nu s-a prezentat. Instanța a dispus anexarea la materialele cauzei a referinței la cererea de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, depuse de reprezentantul pârâtului. Totodată, coreclamantul a solicitat anexarea copiei certificatului de căsătorie, încheiat între Iurie Sajin și Svetlana Sajin, precum și a obiecțiilor scrise formulate asupra referinței depuse de reprezentantul pârâtului. De asemenea, acesta a solicitat strămutarea cauzei la o altă instanță, cererile formulate fiind admise de instanță (f.d. 107).
52. La data de 10 octombrie 2022, cauza a fost repartizată prin intermediul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor (PIGD) judecătorului Curții de Apel Chișinău, Angela Braga (f.d. 108). Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2022 cererea înaintată de Iurie Sajin cu privire la strămutarea la altă instanță, a fost respinsă (f.d. 110).
53. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 octombrie 2022, a fost stabilită ședința de judecată pentru data de 14 noiembrie 2022, ora 10:30 (f.d. 110 verso).
54. La ședința din 14 noiembrie 2022 s-a prezentat reprezentantul pârâtului, Alexandru Vicol, iar coreclamanții Svetlana Sajin și Iurie Sajin nu s-au prezentat. Instanța a adus la cunoștință faptul că a parvenit o cerere din partea coreclamantului privind amânarea ședinței de judecată, cerere care a fost admisă. În consecință, examinarea cauzei a fost amânată pentru data de 21 noiembrie 2022, ora 12:00.
55. La ședința de judecată din 21 noiembrie 2022 s-a prezentat reprezentantul pârâtului, Alexandru Vicol, iar coreclamanții Svetlana Sajin și Iurie Sajin, nu s-au prezentat. Instanța a informat participanții că a fost depusă o nouă cerere de amânare din partea coreclamantului, însă aceasta a fost respinsă. Ulterior, instanța a dispus începerea examinării cauzei în fond, a prezentat raportul asupra pricinii, a cercetat înscrisurile administrate la dosar, a declarat finalizată cercetarea judecătorească și a ascultat pledoariile participanților la proces, după care a pronunțat dispozitivul hotărârii.
56. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 noiembrie 2022, cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Sajin și Iurie Sajin împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 112).
57. La data de 14 decmbrie 2022, Svetlana Sajin și Iurie Sajin au depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 noiembrie 2022 (f.d.

112 verso). Potrivit fișei de repartizare, cauza a fost repartizată prin intermediul PIGD, la data de 13 februarie 2023, judecătorului Curții de Apel Chișinău, Angela Bostan (f.d. 113).

58. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 21 februarie 2023, apelanților li s-a comunicat necesitatea prezentării unei cereri de apel motivate, fiindu-le acordat în acest sens un termen de 10 zile. Ulterior, la data de 16 martie 2023, Svetlana Sajin și Iurie Sajin au depus cererea de apel motivată împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 noiembrie 2022 (f.d. 114).

59. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 martie 2023, părților intimate li s-a acordat termen până la data de 19 mai 2023 pentru prezentarea tuturor probelor necesare, fiind stabilită examinarea apelului pentru data de 08 iunie 2023, ora 12:00 (f.d. 115).

60. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 iunie 2023, dosarul a fost remis Președintelui Curții de Apel Chișinău în vederea redistribuirii aleatorii către judecătorii completurilor specializate în materie de drept comun (f.d. 116). La data de 06 iunie 2023, Svetlana Sajin și Iurie Sajin au depus un apel suplimentar împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 21 noiembrie 2022 (f.d. 117-118).

61. Potrivit fișei de repartizare, cauza a fost repartizată din nou prin intermediul PIGD, la data de 07 iunie 2023, judecătorului Curții de Apel Chișinău, Dulghieru Dorin (f.d. 119). Participanții la proces au fost informați prin citație că examinarea cauzei va avea loc la data de 11 octombrie 2023, ora 12:00 (f.d. 119 verso).

62. La data de 06 octombrie 2023, Svetlana Sajin și Iurie Sajin au depus un nou apel suplimentar împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 noiembrie 2022 (f.d. 120-122).

63. La ședința de judecată din 11 octombrie 2023 s-a prezentat apelantul Iurie Sajin, în timp ce apelanta Svetlana Sajin și reprezentantul intimatului, Alexandru Vicol, nu s-au prezentat. Instanța a ascultat explicațiile participanților la proces, a procedat la cercetarea înscrisurilor anexate la materialele dosarului, a declarat finalizată examinarea cauzei civile în apel, a ascultat pledoariile participanților și a pronunțat dispozitivul deciziei (f.d. 123).

64. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2023, a fost casată integral hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 21 noiembrie 2022. Cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Sajin și Iurie Sajin împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, a sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în rest pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate (f.d. 124).

65. La data de 02 ianuarie 2024, Ministerul Justiției a depus cerere de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 11 octombrie 2023 (f.d. 124 verso-127). Potrivit fișei de repartizare a dosarului, cauza a fost repartizată prin intermediul PIGD, la data de 03 ianuarie 2024, judecătorului Curții Supreme de Justiție, Mariana Ursachi (f.d. 128).

66. Examinarea admisibilității recursului a fost stabilită pentru data de 19 iunie 2024, însă ședința de judecată nu a avut loc din motivul aflării judecătorului în concediu de odihnă, următoarea ședință fiind fixată pentru data de 14 august 2024 (f.d. 129).

67. Ședința de judecată din 14 august 2024, de asemenea, nu a avut loc, având în vedere volumul excesiv de lucru al Curții Supreme de Justiție, determinat de numărul mare de dosare aflate în procedură, fiind stabilită o nouă dată pentru examinare – 15 august 2024 (f.d. 129 verso).

68. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 august 2024, recursul Ministerului Justiției împotriva hotărârii din 11 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Sajin și Iurie Sajin împotriva Ministerului Justiției privind constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil și repararea prejudiciului moral, a fost declarat ca inadmisibil (f.d. 130-133).
69. Instanța reține, că atât din prevederile articolul 192 din Codul de procedură civilă, cât şi din cele expuse la art.6 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale, rezultă că determinarea existenţei sau lipsei unei încălcări din partea instanţei a termenului rezonabil de examinare a litigiului este posibilă în urma evaluării integrităţii procedurilor aplicate de instanţă la examinarea litigiului.
70. Potrivit jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, caracterul rezonabil al duratei procedurilor judiciare trebuie apreciat în funcţie de circumstanţele cauzei şi prin prisma a trei criterii de evaluare (Frydlender împotriva Franţei [GC], nr. 30979/96, § 43, CEDO 2000-VII): complexitatea cauzei, conduita părţilor şi conduita autorităţilor judecătoreşti. În această ordine de idei, Înalta Curte statuează că, în cazul în care cauza implică o complexitate considerabilă, „justul echilibru” trebuie menţinut între exigenţele celerităţii procedurilor judiciare şi principiul general al bunei administrări a justiţiei, consacrat de art. 6 al Convenţiei (cauza Boddaert v. Belgia, 12 octombrie 1992, nr. 12919/87).
71. Analizând derularea procesului sub aspectul comportamentului părților și al instanței de judecată, din jurisprudența relevantă rezultă că evaluarea conduitei tuturor participanților la proces impune luarea în considerare a eventualelor întârzieri nejustificate, amânări neîntemeiate, succesiunea ședințelor și intervalele de timp dintre acestea.
72. În acest context, instanța relevă că, potrivit dispoziţiilor art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, participanţii la proces sunt obligaţi să îşi exercite drepturile procedurale cu bună-credinţă. Acest principiu al bunei-credinţe este aplicabil şi reprezentanţilor părţilor.
73. Reieşind din raportul motivat al Judecătoriei Chișinău, rezultă că comportamentul părţilor a generat încărcarea nejustificată a rolului instanţei şi a determinat amânări succesive ale şedinţelor de judecată, care puteau fi evitate printr-o conduită procesuală loială şi responsabilă. În consecinţă, prelungirea duratei procesului nu poate fi imputată instanţei, ci exclusiv părţilor care, prin inacţiune sau neprezentare nejustificată, au contribuit în mod semnificativ la tergiversarea soluţionării cauzei.
74. Totodată, în conformitate cu raportul prezentat, se reține că la ședința de judecată din 03 octombrie 2022, reclamantul Iurie Sajin a formulat o cerere de strămutare a cauzei, determinând astfel efectuarea unor acte procedurale suplimentare în cadrul examinării dosarului.
75. Din datele raportului rezultă că reclamantul a avut câştig de cauză: hotărârea primei instanţe a fost casată de Curtea de Apel, cu obligarea statului la repararea prejudiciului moral. Obiectul acţiunii a fost examinat, iar procedura de judecată s-a finalizat odată cu încheierea Curţii Supreme de Justiţie din 15 august 2024, prin care s-a dispus soluţionarea definitivă a cauzei prin respingerea recursului Ministerului Justiției ca inadmisibil.
76. Prin urmare, se evidențiază că procedurile ordinare şi extraordinare, de regulă, nu se includ în calculul duratei procedurii, decât în cazul în care exercitarea drepturilor procesuale a degenerat într-un abuz de drept sau calea de atac a fost în mod evident lipsită de şanse de succes.
77. Din raportul anexat rezultă că instanţele judecătoreşti au respectat dreptul părţilor la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, iar conduita acestora nu relevă lipsa de diligenţă. Instanţele au acţionat în mod activ pentru asigurarea celerităţii procedurilor, fără a se constata perioade de inactivitate nejustificată sau întârzieri imputabile acestora.

78. Referitor la conduita instanței de judecată, se constată că aceasta a fost una diligentă și conformă exigențelor unui proces echitabil, nefiind identificate întârzieri inexplicabile sau amânări neîntemeiate. Termenele de judecată au fost stabilite succesiv și coerent, în funcție de complexitatea cauzei și cu respectarea dreptului la apărare al părților. Fiecare amânare dispusă de instanță a fost justificată de circumstanțe obiective, precum lipsa părților, necesitatea administrării probelor sau îndeplinirea procedurii de citare. Nu au fost identificate amânări bazate pe motive vagi, arbitrare sau neîntemeiate. De asemenea, instanța a manifestat un rol activ în gestionarea procesului, urmărind soluționarea cauzei într-un termen rezonabil și evitând tergiversarea procedurii.
79. Instanța reține că, în prezenta cauză, nu se constată acțiuni de tergiversare a examinării pricinii. Participanții la proces au beneficiat de posibilitatea exercitării drepturilor procedurale prevăzute de articolele 56 și 60 din Codul de procedură civilă, instanța având obligația pozitivă de a asigura condiții egale pentru realizarea acestor drepturi, în conformitate cu principiul egalității armelor.
80. Dreptul la examinarea cauzei într-un termen rezonabil trebuie interpretat în corelație cu normele procesual civile și cu principiile fundamentale ale procesului civil, precum disponibilitatea, contradictorialitatea și egalitatea în drepturi a părților, consacrate de art. 26 și 27 CPC. Aceste principii, în ansamblul lor, garantează dreptul la un proces echitabil. Examinarea cauzei într-un termen rezonabil reprezintă doar o componentă a acestui drept și nu poate prevala în mod absolut asupra celorlalte garanții procesuale.
81. În acest sens, prezintă relevanță Hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 22 septembrie 2009, pronunțată în cauza *Bican vs. România* (cererea nr. 37338/02), din care rezultă că statul nu poate fi ținut responsabil pentru durata procedurilor în măsura în care reclamantul însuși a contribuit la prelungirea acestora. Curtea a subliniat că conduita persoanei constituie un fapt obiectiv, care nu poate fi imputat statului pârât, iar doar lipsa de promptitudine imputabilă autorităților judiciare poate conduce la constatarea încălcării termenului rezonabil, contrar Convenției (a se vedea și cauzele *Brechos vs. Grecia* (dec.), nr. 7632/04, 11 aprilie 2006; *Zabelina vs. Ucraina* (dec.), nr. 31094/02, 15 ianuarie 2008).
82. Instanța relevă că, potrivit practicii Curții Europene a Drepturilor Omului, participanții la proces au obligația de a manifesta un rol activ, urmărind cu diligență desfășurarea procedurilor judiciare în care sunt implicați. Analizate din această perspectivă, circumstanțele cauzei nu relevă existența unor temeiuri pentru constatarea încălcării dreptului reclamantului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil.
83. Reieșind din cele expuse, instanța constată că, în prezenta speță, nu sunt întrunite elementele constitutive ale încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil. În consecință, lipsesc temeiurile legale pentru acordarea prejudiciului moral pretins. Repararea prejudiciului moral poate fi dispusă doar în ipoteza constatării unei încălcări și a existenței unei legături de cauzalitate între dreptul încălcat și prejudiciul invocat.
84. Având în vedere circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, instanța apreciază că argumentele reclamanților sunt lipsite de substanță obiectivă, iar pretențiile formulate sunt neîntemeiate, susținerile acestora având un caracter formal.
85. Prin urmare, instanța urmează să respingă cererea de chemare în judecată formulată de Iurie Sajin și Svetlana Sajin privind constatarea încălcării dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, precum și a capetelor de cerere privind încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

în conformitate cu prevederile Legii nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești din 21 aprilie 2011, articolelor 118, 130, 236, 238, 239, 241 și 362 Cod de procedură civilă,

Dispozitivul

hotărăște:

1.Se respinge cererea de chemare în judecată formulată de Iurie Sajin, Svetlana Sajin împotriva Ministerului Justiției al RM cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciului moral, a cheltuielilor de judecată.

2. Hotărârea cu drept de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Președinte de ședință,
Judecător Ecaterina Silivestru